

Український досвід

Органи студентського самоврядування функціонують уже в багатьох вищих навчальних закладах України. Структура, форми, діяльність і механізм проведення виборів до участі в них, завдання і повноваження у кожному університеті мають свої особливості. Так, у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» Студентська колегія як орган самоврядування студентів, студентів резерву та вільних слухачів має 9 голосів в Академічній конференції НаУКМА та дорадчий голос на засіданнях Вченої Ради НаУКМА. Досить цікавим є й те, що колегія бере участь у визначенні переможців конкурсу на заміщення вакантних посад деканів та завідувачів кафедр НаУКМА.

Функціонування Студентського парламенту КНУ імені Тараса Шевченка як «представницького органу (конференції) навчального колективу студентів та аспірантів університету» надає йому право призначати загальноуніверситетські референдуми студентів та аспірантів, опротестовувати рішення Вченої Ради та адміністрації університету з питань студентського та аспірантського життя. Для виконання рішень і забезпечення повсякденної роботи в Раді студентів та аспірантів формуються та розгортають свою діяльність різні відділи: навчально-науковий, соціально-економічний, з питань побуту та гуртожитків, з культурно-масових питань, загальноорганізаційний...

АвКиївському національному університеті культури і мистецтв Студентський парламент, відповідно до Статуту, має право накладати вето на рішення ректорату, впливати на формування професорсько-викладацького складу і навіть оголосити імпічмент ректору.

Студентське самоврядування: гра чи дійсність

Самоврядування як одна з форм «народовладдя» — це свого роду метод управління, який ґрунтується на самоорганізації, саморегулюванні та самодіяльності та не допускає застосування спеціального апарату примусу. Самоврядування базується на тих принципах, що й демократія: меншість підкоряється більшості, формальна рівність, вільний вияв інтересів, поєднання елементів представництва і прямого волевиявлення... Студентське самоврядування у вищих навчальних закладах Заходу можна розглядати не лише як традицію, а й як механізм побудови моделі університетської освіти загалом і спосіб утвердження демократичних принципів майбутньої еліти.

Заслуговує на увагу структурний поділ органів студентського самоврядування Острозької Академії. «Братство спудеїв» має два студентські наукові товариства, PR-відділ «Ініціатива», Юридичну клініку для малозабезпечених громадян «Про боно», Туристичний гурток, відділ охорони порядку, культури та дозвілля, Спортклуб...

Польський досвід

Цікавим є досвід польських органів студентського самоврядування, які, окрім реального вирішення власних проблем, мають закріплене законом право брати участь у вирішенні загальних університетських справ. Для цього студентська громада обирає своїх представників до колегіальних органів, які функціонують при університеті. Це — Сенат університету і його комісії, Наукова рада, контрольно-ревізійна комісія, бібліотечна рада тощо...

У Польщі студентське самоврядування на рівні академічної групи переважно відсутнє. Це зумовлено тим, що академічних груп із постійним особовим складом, практично, просто не існує, бо студенти значну частину предметів обирають за власним бажанням і через це постійно опиняються в нових групах. На думку одного з польських студентів, виборам у Студентські Ради властива повна відкритість і прозорість виборчого процесу, хоча не у всіх університетах цих принципів дотримуються самі функціонери органів студентського самоврядування. Наприклад, вибори у Вищій торгівельній академії відбуваються за участю студентів як денного, так і заочного відділень, а також аспірантів і докторантів, але за наявності різних квот. Кандидати чи групи кандидатів формують команди і провадять передвиборчі кампанії, виступаючи з публічними промовами, роздаючи невеличкі подарунки у вигляді безкоштовних тістечок чи чогось подібного.

Суттєвою особливістю органів студентського самоврядування в Польщі є їх

потужна матеріальна база і фінансово-правова незалежність від адміністрації навчального закладу. Річний бюджет органів студентського самоврядування, наприклад, Варшавського університету становить близько 200 тисяч доларів на рік. Ці кошти щороку обов'язково, згідно із Законом про вищу освіту, виділяються з бюджету університету на діяльність самоврядування. До цієї суми долучаються добровільні пожертви і внески спонсорів... Кошти, які виділяються органам студентського самоврядування, витрачаються на діяльність центральних органів студентського самоврядування університету, зокрема на: утримання приміщення і апарату; діяльність органів студентського самоврядування на відділеннях і факультетах, які самостійно розпоряджаються частиною виділених коштів; гранти для студентських товариств і об'єднань, які діють при університеті.

Важливим важелем впливу на адміністрацію ВНЗ органів студентського самоврядування в Польщі є право визначати розмір оплати за навчання в університеті. У випадку тиску з боку адміністрації на активістів студентського самоврядування, останні можуть, умовно кажучи, довести університет до важкого фінансового стану. Ще один суттєвий засіб впливу - це вирішальне право органів студентського самоврядування затверджувати проректора зі студентських питань.

У Польщі, крім органів студентського самоврядування, в університетах функціонує загальнодержавний студентський парламент, делегатів якого обирають студенти вищих навчальних закладів. Цей орган має дорадчі функції та висловлює позицію студентства стосовно певних законодавчих чи адміністративних змін, які можуть зачепити їх інтереси. *Далі буде. Залишайтеся з нами!*

(Продовження. Початок на стор.4)

Кузня наукових кадрів. За результатами наукової роботи кафедрою опубліковано понад 400 наукових праць, отримано більше 100 авторських свідоцтв і патентів, багато з яких впроваджені у виробництво. Новизна робіт та їх

висока економічна ефективність були відзначені високими нагородами ВДНГ СРСР і УРСР: 2 розробки нагороджені срібними медалями і 5 — бронзовими...

Під керівництвом професора В. І. Гранковського захистили кандидатські дисертації: Половий П. А., Зінченко Ю. М., Швець С. Я., Гетало В. Д., Погорелов В. Н., Пазюк М. Ю., Ніколаєнко П. А., Буйницька В. М., Решетник Т. І., Поліщук А. А. Таким чином, була створена солідна наукова школа. На базі багатьох розробок кафедри у 1985 році докторську дисертацію захистив Ревун М. П. та Лисиця В. К. Кандидатські дисертації з цієї тематики захистили Ремізів Б. І., Чепрасов О. І., Башлій В. С., Яковлева І. Г. Багато років на кафедрі розроблявся науковий напрямок з механіки силових середовищ, пов'язаний з управлінням поточно-транспортними системами залізничних матеріалів. З цього напрямку захистив спочатку кандидатську дисертацію, а потім, у 1996 році, і докторську дисертацію Ю. М. Пазюк. За 40 років існування на кафедрі АУТП підготовлено близько 1000 фахівців. І це є великий потенціал для подальшого розвитку.

Коли Юрій Григорович Качан, розповідаючи про своє відношення до В. І. Гранковського, завдяки зусиллям якого працює в академії, згадав улюблений вислів Вадима Івановича — «треба бачити справу, а себе — при ній» — стало очевидно, що кращого епілогу для публікації нам не знайти. Так тримати, АУТП!

Н. Юсупова

У сорок шість життя тільки починається...

«У сорок років життя тільки починається», — колись мовила героїня стрічки «Москва сльозам не вірить». Популярність цього розхожого афоризму аніскільки не зменшує його справедливості. Бібліотеці ЗДІА — сорок шість. І її життя останніми роками почало змінюватися, причому, на краще. Втім, робіть висновки самі. Про роботу свого підрозділу розповідає директор бібліотеки ЗДІА **Олександра Василівна Пазюк**.

Трохи історії

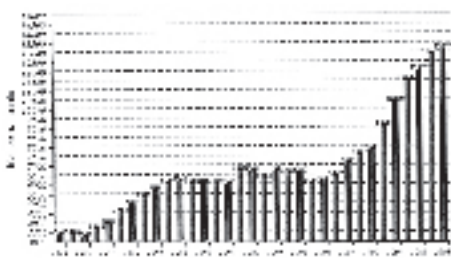
Наша бібліотека заснована в 1960 р. разом з філіалом ДМетІ. Розташовувалася вона у той час в одній аудиторії (№ 37, нині лабораторія кафедри теплоенергетики), по сусідству з навчальними аудиторіями, з кабінетом (ауд. 33), в якому працювали декан факультету Ю. М. Потєбня та його заступник В. С. Гавриш. Фонд складався з книг, переданих бібліотекою ДМетІ, Металургійним технікумом, заводами «Запоріжсталь», «Дніпроспецсталь», Запорізьким титано-магнієвим комбінатом.

Трохи статистики

За 46 років існування бібліотеки її фонд значно виріс і на 1 вересня 2006 р. налічує 533360 одиниць зберігання, з них навчальної літератури — 375343 прим., наукової — 143919 і художньої — 14099 прим. За 2005 р. бібліотека отримала 2438 назв книг, 45849 прим.

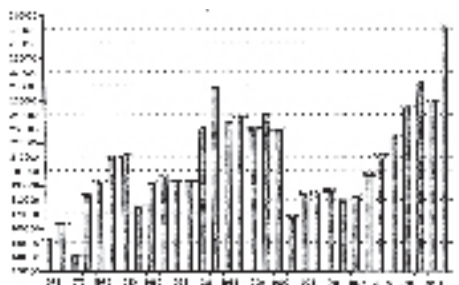
Фонд бібліотеки поповнюється регулярно і постійно, але з-за великої вартості книг (середня вартість 1 української книги 35 грн.) академія не може купити літературу в достатній кількості, тому бібліотека надає доступ до літератури, яка наявна в малій кількості, в своїх читальних залах.

Кількість читачів

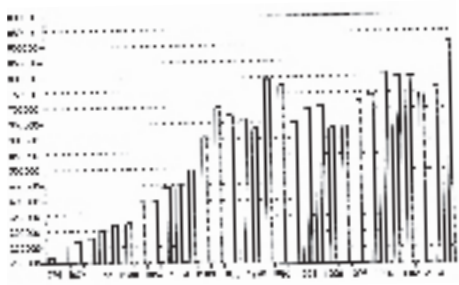

Кількість читачів досягла в 2005 р. 13202 чол., з них студентів — 12261.

Кількість відвідувань

Кількість виданої літератури

Кількість відвідувань бібліотеки за 2005 р. — 302 099, видано літератури — 916240 прим.

Високий професіоналізм - обернена в професію творчість

Колектив бібліотеки, що збільшився за останні два роки на 12 чоловік, сьогодні налічує 54 співробітника. Це дало можливість удосконалити її структуру відповідно до вимог штатного розкладу бібліотек 2-ї групи за оплатою праці та істотно поліпшити якісні та кількісні показники роботи бібліотеки, що видно з таблиць показників роботи.

А якщо говорити про той клімат, який панує в цій скарбниці знань, то, безумовно, колектив бібліотеки високопрофесійний, дуже дружний і позитивно налаштований на роботу. 41 співробітник має вищу освіту, з них 18 — бібліотечне, 13 — середнє спеціальне.

Не буває великих справ без великих труднощів

Загальна площа бібліотеки складає 1352 кв.м, з них вимагає капітального ремонту 401,3 кв.м (читальний зал науково-технічної літератури і абонемент наукової літератури). У планах бібліотеки - ремонт і переоснащення приміщень ч/з науково-технічної літератури, куди планується вивести карткові каталоги і оснастити 10 місць комп'ютерами для читачів, а в приміщенні ауд. 110 розташувати культурно-просвітницький відділ. Планується ремонт і оснащення стандартними стелажми абонементу наукової літератури.

З січня 2006 року бібліотека структурно ділиться на 9 відділів: відділ комплектування фондів з сектором книгообміну і обмінних фондів; відділ наукової обробки документів і організації каталогів; відділ книгозбереження; відділ наукової літератури, в який входять: а) абонемент науково-технічної літератури; б) читальний зал природничої та науково-технічної літератури; в) читальний зал соціально-гуманітарної літератури; відділ навчальної літератури з 2-ма абонементами: молодших і старших курсів; інформаційно-бібліографічний відділ; відділ інформаційних технологій і комп'ютерного забезпечення; відділ культурно-просвітницької роботи: відділ періодики та нормативно-технічної документації.

Глобалізація інформаційного простору — прикмета часу

Зробивши крок в ХХІ століття, бібліотека нашого ВНЗ вже в 2000 році приступила до автоматизації бібліотечних процесів і почала з електронного каталогу, для доступу до якого був створений сайт бібліотеки, що розміщений в мережі **Інтернет за адресою: <http://library.zgia.zp.ua>**.

Зараз діє друга версія сайту, де, окрім електронного каталогу, який налічує більше 26

тис. записів, розміщені: картотека аналітичного розпису статей (15 тис. записів), картотека періодичних видань, наявних в бібліотеці (444 найменування), каталог стандартів (2786 найменування), повнотекстова БД (518 джерел), колекція посилянь, рекомендаційні списки літератури (32), корпоративна БД періодичних видань за 2005, 2006 рік, які наявні в бібліотеках ЗДІА, ЗНТУ і ЗНУ.

Фахівцями відділу інформаційних технологій і комп'ютерного забезпечення бібліотеки розроблена програма автоматизованого сумарного обліку фонду, інвентарного обліку, БД користувачів бібліотеки та навчальних предметів, які викладаються в академії. Створюється картотека книгозабезпечення. Завдяки АІБС ліквідовано багато рутинних процесів обробки книг, таких як друкування книжкових формулярів, всіх видів карток для каталогів і картотек, складання актів, довідок на прийом літератури, бухгалтерських звітів, путівок на передачу літератури у відділи бібліотеки.

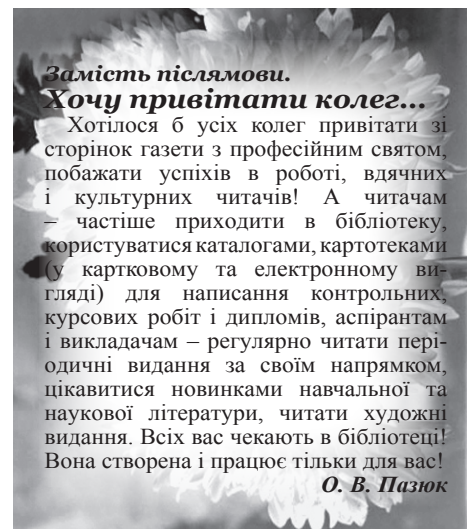
Електронний каталог і картотеки мають багато переваг перед традиційним пошуковим апаратом: пошук в електронних БД надає можливість легко і швидко знайти потрібну інформацію, встановити місце знаходження і кількість наявних документів, ліквідувати черги до карткового каталогу і картотек.

Сподіватимемося, що в недалекому майбутньому в читальних залах бібліотеки з'являться комп'ютери, і читачі бібліотеки зможуть користуватися електронною бібліотекою ЗДІА в стінах академії.

Є тільки один дійсно невичерпний скарб - це велика бібліотека

Бібліотека проводить велику культурно-просвітницьку роботу. Співробітники абонементу художньої літератури проводять огляди нової літератури в студентських групах, бесіди про творчість письменників та їх життєвий шлях. Новинки наукової, навчальної літератури і періодики представлено на виставках, що постійно діють, «Нові книги», «Нові журнали» на абонементах і в читальних залах бібліотеки. В кожен другий тиждень місяця бібліотека організовує відкриті перегляди нової літератури у відділі періодики і НТД (к.505).

У цій статті ми торкнулися далеко не всіх видів і форм роботи бібліотеки, адже вони такі різноманітні! І лише згадані, наполегливі зусилля комплектатора і систематизатора, каталогізаторів і бібліографів, програмістів, працівників абонементів і читальних залів бібліотеки можуть дати позитивний підсумок роботи і ті результати, які ми маємо сьогодні. Співробітники бібліотеки люблять свою роботу, вкладають в неї всю душу, працюють творчо, високопрофесійно!

Замість післямови. Хочу привітати колег...

Хотілося б усіх колег привітати зі сторінок газети з професійним святом, побажати успіхів в роботі, вдячних і культурних читачів! А читачам — частіше приходити в бібліотеку, користуватися каталогами, картотеками (у картковому та електронному вигляді) для написання контрольних, курсових робіт і дипломів, аспірантам і викладачам — регулярно читати періодичні видання за своїм напрямком, цікавитися новинками навчальної та наукової літератури, читати художні видання. Всіх вас чекають в бібліотеці! Вона створена і працює тільки для вас!

О. В. Пазюк